

KYYTI - LUKUHAASTE

LUE 10 KIRJAA VUODEN AIKANA.

Leppoisaa hengenmenoa

”Murha. Murha on kaikista rikoksista lopullisin ja ratkaisevin, sillä sitä ei voi koskaan sovittaa. Varastetun tavaran voi palauttaa, väärännöksen voi hyvittää, pahoinpitelyn arvet paranevat, kavalluskin unohtuu joskus. Mutta murhattua ihmistä ei kukaan enää koskaan voi palauttaa henkiin. Siksi murha on salapoliisiromaanin ainoa pätevä aihe.” (Waltari 1940: 5–6)

Tähän tapaan sanailee Mika Waltarin luoma rikoskomisario Frans J. Palmu vuoden 1940 romaanissa *Komisario Palmun erehdys*. Vaikka vanha poliisimies suhtautui jo silloin maailmanmenoon sangen epäilevästi, hän luultavasti nyökkäilisi hyväksyvästi 2000-luvun rikoskirjallisuuden aiheille. Erityisen suosittua tällä vuosituhannella on sekä kirjoina että tv-sarjoina ollut pohjoismainen Nordic noir, jossa yleensä läheisistään vieraantunut, traumojen kyynistämä poliisi ratkoo lohduttomissa maiseissa häiritsevän raakoja rikoksia. Vaikka yksi tapaus selvitetäisiin, sen taustalla on suuria yhteiskunnallisia epäkohtia, joille yksittäinen ihminen ei mahda mitään. Onnellisen lopun sijaan lukija on kirja kirjalta yhä tietoisempi siitä, että hyvinvointivaltio on myös pahoinvointivaltio.

Vaikka Nordic noirin auringottomat päivät ja sateen piiskaamat kadut saattavat muistuttaa Suomen kesää, vuodenaikaa voi katsoa myös valoisammalta kantilta. Vastapainona synkistelylle suosioon on viime vuosina noussut genre nimeltä cozy crime tai cozy mystery, suomeksi vaikkapa kodikas dekkari, hyvän mielen dekkari tai villasukkadekkari. Sen esikuvana ovat klassiset, Agatha Christien tyylliset rikosromaanit, joissa eläkepäivillään harrasteliijaetsivänä toimiva vanha rouva ratkaisee idyllistä maalaiskylää piinaavan rikostapauksen. Väkivallalla ei mässäillä, mutta päähenkilö ehtii kyllä salapoliisintyön lomassa mainiosti juoda useamman kupillisen teetä ja nauttia samalla muutaman pikkuleivän. Mikäpä siinä, sillä näissä kirjoissa asioiden on todella tapana järjestyä.

Myös hyvän mielen dekkareissa tapahtuu silloin tällöin murhia. Se osoittaa, että aiheen sijasta niiden merkittävin ominaisuus on tyyli. Oikeastaan Palmu-kirjatkin istuvat lajityyppiin erinomaisesti: amerikkalaisen kovaksikeitetyn rikoskirjallisuuden tuntenut Waltari kuvaa henkirikosten selvittelyä tyylyden sijaan melkoisen mukavalla, jutustelevalle ja humoristisella otteella. Lupsakkuus ei kuitenkaan tarkoita, että sisällöllä olisi vähemmän painoarvoa. Päinvastoin, moni kepeän oloinen teos saattaa tarjota yllättäviä näkökulmia ihmismieleen tai johonkin aikakauteen, kulttuuriin ja paikkaan. Synkkä ei ole yhtä kuin syvällinen, toisin kuin joskus ajatellaan.

Niko Kirjavalu, Kotkan kaupunginkirjasto

LISÄÄ VINKKEJÄ KESÄKUUN HAASTEeseen

Hyvän mielen dekkari

- Alan Bradley: Piiraan maku makea
- Terttu Autere: Kaunis mutta kuollut
- Jukka Behm: Lahjoja norsujumalalle
- Marie Bengts: Murha maalaisidyllissä
- David Casarett: Kuolema kukko-onnen majatalossa
- Agatha Christie: Aikataulukon arvoitus
- Karin Erlandsson: Kuolonkielot
- Jessica Fellowes: Mitfordin murhat
- Eva Frantz: Tästä pelistä pois
- Tarquin Hall: Wish Puri & kadonneen palvelijattaren tapaus
- Virpi Hämeen-Anttila: Kalman kevät
- Maria Lang: Meitä oli kolmetoista
- Sujata Massey: Rei Shimuran ensimmäinen tapaus
- Alexander McCall Smith: Kaikenkirjavaa karjaa
- Eppu Nuotio: Myrkkykeiso

Vaihtoehtolista: True crime -kirja

- Anneli Auer: Murhalesken muistelmat*
- Nacho Carretero: Kokaiinirannikko*
- Peter Englund: Murha sunnuntaiella*
- Peter James ja Graham Bartlett: Metsään murhatut*
- Lauri Johansson: Late Suomen pelätyimmän rikollisen tarina*
- Kirk Wallace Johnson: Sulkavaras:
- Petteri Järvinen: OneCoin: suuri bittirahahuijaus*
- Piper Kerman: Orange is the new black: vuosi vankilassa*
- Teemu Keskisarja: Toivo Harald Koljoson rikos ja rangaistus*
- Ansu Kivekäs: Korson kriminaalit*
- Kimmo Laakso: Rikolliseksi kasvatettu*
- Aleks Lepajõe: Pako länteen*
- Maggie Nelson: Jane; Punaiset osat*
- Mim Skinner: Häkkilinnut : tositariinoita naisvankilasta*

* merkityt ovat tietokirjoja.

Lukuhaasteen saat kirjastosta tai Kyyti-Finnasta.